

2026-06-03

Nationellt programområde psykisk hälsa

Mötesanteckningar

Datum: 2026-06-03

Deltagare: Sophia Eberhard ordf., Bjarne Olinder ordf., Lisa Minell, Kerstin Eliasson, Victoria Longato, Jan Persson, Mattias Vejklint, Frida Cissig, Kaj Forslund, Martin Rödholm, Therese Lindén, Jenny Olofsson, Sofia Odersjö, Gabriella Widlund, Johanna Woltjer adjungerad SKR, Ellinor Holm SKR, Emelie Sundén

Brukarrepresentant: Conny Allaskog

Förhinder: Jan Persson, Ellinor Holm

Mötespunkt	Underlag
Mötesformalia	
Föregående mötesanteckningar läggs till handlingarna	Årshjul NPO 2026
Övriga punkter?	
<p>MINI - Behov av fördjupad dialog. <i>Bjarne och Sophia</i></p> <p>Sophia ger en kort introduktion i frågeställningen och nuvarande utmaning med kostnadsfrågor och licenser. Kostnaderna ligger både gällande anslutning till en del tjänster som tillhandahåller verktygen digitalt men det kan även vara så att det kostar per användning. Digitalisering kan leda till kostnader oavsett vilket av de olika screeningsinstrumenten som används. Upphovsrättslig tvist ska vara löst men Sophia undersöker frågan djupare. Det som kvarstår är kostnadsfrågan och det krävs prenumeration på Amni Care samt eventuell en extra kostnad per användning.</p> <p>Sophia undersöker frågan vidare och återkommer med fördjupad information vid nästa NPO-sammanträde den 26 augusti.</p>	2026-05-06 Mötesanteckningar NPO Psykisk hälsa
Incheckning/kort lägesrapport från respektive sjukvårdsregion	
<p>Kerstin återkopplar att RPO i Norr vid senaste sammanträdet haft fokus på Brukarinflytande och medborgare. Insikt att alla LPOer inte har med brukare i sina grupper och ställer öppen fråga till övriga NPO. Återkoppling är att det ser olika ut över landet, ibland är brukardeltagande något</p>	

<p>som krävs gällande vissa beslutspunkter, ibland sker brukarinflytandet i RAGar/LAGar men det bör finnas med i arbetet. I från VGR finns det med i RPTernas samordningsförbund samt i verksamheterna. NPO lyfter vikten av att det finns en struktur för brukarinflytande i RPOer/RPTer/LPOer och LAGar.</p>	
<p>NSPH Conny Allaskog; Joanna Ågren joanna.agren@nsph.se, Senka Sievers Juzbasic senka.juzbasic@nsph.se .Se bifogade bilagor.</p> <p>Projektet Inflytande efter rättspsykiatri presenterar resultat från fokusgrupper om erfarenheter och frågor kopplade till utslussningsfasen samt information om projektet Peer Support inom Rättspsykiatri. Presentation Resultat fokusgrupper - Vad berättar patienter och anhöriga Presentation av IER - Inflytande efter rättspsykiatri</p>	
<p>Informations- och beslutspunkter</p> <p>Status kring Behovsanalys Suicidprevention och generiska texter suicidprevention Beslut om att genomföra förändring i befintlig generisk text, ta bort det som står om riskbedömning och skriva att den är under revidering/omarbetning. När det gäller den kommande generiska texten kan det behöva uppdras åt en av NAGarna att se över en eventuell kommande generisk text. Viktigt är att paketera innehållet och sammanställa med övrigt material. Behovsanalysen kommer vara färdig för att beslutas om vid nästa NPO-sammanträde, den 26 augusti 2026.</p> <p>Status Behovsanalys Rättspsykiatri. Se bifogad bilaga Behovsanalysen är färdig för att beslutas om vid nästa NPO-sammanträde, den 26 augusti 2026. Förslaget är att en NAG bör startas och att en VIP bör tas fram. Beslut om att starta NAG fattas dock slutligt av SKS i samband med att NPOs verksamhetsplan för 2027-2028 läggs fram.</p> <p>Information från NPO-NAG-mötet den 260518 <i>Bjarne, Sophia, Lisa och Therese,</i> Information lyfts löpande under övriga punkter i agendan.</p> <p>Statusuppdatering ledamöter</p> <p>NAG Schizofreni Ordförande Maria Skott avgår 2026-12-30. Kaj ser över frågan kring förslag på efterträdare och återkommer till processledare.</p> <p>NAG Självskaðebeteende Dialog kring rekrytering av ny ordförande pågår inom NAGen. Nomineringslänk för efterträdare från Sydöstra sjukvårdsregionen. Uppdragsbeskrivning NAG Självskaðebeteende</p> <p>NAG Depression/ångest Processtöd Karin Angantyr kommer lämna uppdraget som processtöd i juni. Nytt processtöd Elisabet Gervind är anställd på KPH. Hon är psykolog med bakgrund inom primärvård samt är koordinator för Regionalt processteam depression/ångest.</p>	

Beslut kring kunskapsstöd**NAG Schizofreni**

Utifrån arbete med migrering och revidering av VIP Schizofreni föreslås att VIP Schizofreni går ut på granskningsrunda 1 mellan 8/6-26/6. Underlag och instruktioner har skickats ut i mail, 2026-06-01.

Det innebär utmaningar att förmedla ett så omfattande material i wordformat. I granskningsrunda 1 kommer NAGen också inhämta synpunkter på formatet för att tydliggöra eventuella risker och utmaningar inför granskningsrunda 2.

Granskningsrunda 2 föreslås genomföras i form av en synpunktsinhämtning då det reviderade och nytillkomna innehållet i VIPen inte bedöms leda till stora konsekvenser för regionerna. Det kommande vårdförloppet baseras på VIPen och bedömningen är att eventuella konsekvenser snarare uppkommer i samband med implementering av vårdförloppet. Vårdförloppet får därmed revideras vårterminen 2027 inklusive konsekvensbeskrivning, patientresa barn och unga samt kostnadsanalys.

Beslut: NPO Psykisk hälsa godkänner att VIP Schizofreni skickas ut på granskningsrunda 1 till de förslagna NPOerna mellan 8-26 juni 2026.

Medskick; Det behöver finnas någon form av förtydligande kring NPO Psykisk hälsas resonemang att välja att skicka ut VIP Schizofreni på synpunktsinhämtning och PSVF med nationell remiss inkl. konsekvensbeskrivning.

NAG Ätstörning

Kunskapsstödet har varit ute på granskningsrunda 1 och smärre revideringar har genomförts. NPO Psykisk hälsa har tidigare fått ut det kliniska kunskapsstödet samt konsekvensbeskrivning i mail, 2026-04-29 "Underlag - granskningsrunda 1, Kliniskt kunskapsstöd Ätstörning och konsekvensbeskrivning." Reviderat kliniskt kunskapsstöd skickades via mail 2026-05-26.

Det kliniska kunskapsstödet innehåller flera nya områden vilket medför att NAG Ätstörning samt SKG Primärvård bedömer att kunskapsstödet bör gå på nationell remiss.

Beslut; NPO Psykisk hälsa fattar beslut att kliniskt kunskapsstöd Ätstörning kan gå ut på [granskningsrunda 2](#) genom nationell remiss den 15 september-13 november 2026.

NAG Skadligt bruk och beroende

Kliniska kunskapsstöd

- Skadligt bruk och beroende av narkotika
- Skadligt bruk och beroende av alkohol

Beslut kring synpunktsinhämtning eller remiss flyttas till NPO-sammanträde i augusti.

<p>NAG Depression/ångest SKG Primärvårdsamt NAG Depression/ångest har bedömt att de revideringar som genomförts är av den grad att kunskapsstödet kan gå ut på granskningsrunda 2 genom synpunktsinhämtning.</p> <p>SKG bearbetning Tvångssyndrom 260408.docx</p> <p>Beslut; NPO Psykisk hälsa fattar beslut att kliniskt kunskapsstöd Tvångssyndrom kan gå ut på granskningsrunda 2 genom synpunktsinhämtning den 1 september 2026.</p> <p><i>Information</i> NPO-ordförande tog, 2026-05-11, beslut per capsulam om att kliniskt kunskapsstöd Posttraumatiskt stressyndrom kan publiceras 2026-06-01.</p> <p>Återkoppling - pilot med migrering av VIP till 1177</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eventuella beslut som fattats i styrgrupp (<i>Sophia, Johanna</i>) <p>Det var inte några beslutspunkter i detta styrgruppsmöte. Det var stort fokus på de gemensamma kliniska kunskapsstöden och de utmaningar som uppstår när vi behöver samverka dels mellan NAGar såväl som mellan övriga NPOer. Frågan kring finansiering kring plattform lyftes med önskemål om att hitta en lösning framåt – möte är inbokat med Martin och processledare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Återkoppling om nuläge i beredningsgrupp tas under nedanstående punkt. (<i>Lisa, Jenny,</i>) - Generiska texter/arbete med andra NPOer (<i>Ella, Jenny</i>) <p><i>Se bifogat underlag</i></p> <p>Beslut; NPO Psykisk hälsa står bakom föreslagen planering.</p>	
<p>SKR; Johanna Woltjer. Bilaga bifogas i efterhand.</p> <p>Samsjuklighetsreformen</p> <p>SKR ser reformen som viktig, men betonar att genomförandet kräver tydliga förutsättningar, särskilt vad gäller finansiering, ansvarsfördelning mellan huvudmännen och att patienter inte ska riskera att falla mellan stolarna i övergången. SKR för dialog med Socialdepartementet om dessa frågor och har lyft att de aviserade statliga medlen inte bedöms vara tillräckliga för de förändringar som krävs. Det har lyfts önskemål och frågor kring kunskapsstyrningens roll i omställningen. Det är i dessa dialoger viktigt att förstå att frågor om ansvarsfördelning mellan primärvård och specialistpsykiatri ofta hanteras i andra beslutsforum. Ett annat medskick är vikten av att man i finansiering kommer ihåg att lagstiftning sker i två steg vilket innebär att kostnad för tvångsvården ligger kvar på kommunerna även efter lagstiftning om ansvarsfördelning vad gäller vård.</p> <p>Rättspsykiatrirapporten</p> <p>Kommer ut nästa vecka och följs upp med seminarium i Almedalen. Slutsatser i rapporten är att kapaciteten i Sverige inte når upp till behoven – utmaningar lyfts gällande behov av ytterligare kunskapsutveckling samt förbättrad samordning och samverkan som ett steg i att förbättra vård, utslussning och återfallsprevention.</p>	

<p>Psykiatriner i Siffror</p> <p>Arbete pågår med Psykiatriner i Siffror som beräknas bli klar i höst. Tidigare har detta utförts av en extern firma men nu ligger hela arbetet på SKR. Det finns önskemål om samarbete kring vilka indikatorer som ska lyftas och vikten av att det är kopplat till kunskapsstyrningen. En del indikatorer är borttagna och andra har tillkommit. Det finns utmaningar i att våra journalsystem skiljer sig från varandra och att flera regioner inför nya journalsystem. Målet är att presentera en analysplattform där regioner, genom större tidsserier, kan jämföra både mellan och inom regioner.</p> <p>Dialog - Vilket stöd behöver NPO psykisk hälsa från SKR 2027?</p> <p>SKR efterfrågar inspel från NPO Psykisk hälsa kring prioriterade frågor och behov inför det fortsatta arbetet 2027 samt lyfter behov av nära dialog gällande behov kopplat till samsjuklighetsreformen. Det medför vis osäkerhet i att överenskommelser i högre grad riktas mot myndigheter med krav på mer strikt återrapportering. Det kan leda till viss risk att arbeten som tidigare kunde hållas ihop nationellt istället riskerar att styckas upp. Ledamöter från NPO Psykisk hälsa instämmer i oron kring bristande nationell samordning och lyfter att de statliga medlen är viktiga i det arbete som pågår.</p> <p>NPO önskar stöd från SKR i nationella utbildningar och arbetssätt, främst inom de områden som inte fångas kopplat till kunskapsstyrningens diagnosområden. Vidare önskas hjälp med spridnings-webbinarium och liknande när nya plattformen startas på 1177 för vårdpersonal samt i att säkerställa att VIP-plattformen hålls öppen tills överflyttningen av texterna är överflyttade till 1177.</p>	
<p>Socialstyrelsen Sofia Åhlqvist.</p> <p>Förbättra läkemedelsförskrivningen till personer som får stöd enligt LSS Johanna Axling – delges genom Sofia. Se bifogad bilaga.</p> <p>Projektet fokuserar i första hand på vuxna personer med LSS-insatser. Den primära målgruppen för materialet förskrivare i primärvården, tillsammans med MAS/MAR, sjuksköterskor och LSS-personal som har en viktig roll i att uppmärksamma effekt, biverkningar och förändringar i mående och beteende.</p> <p>Både vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri är viktiga aktörer i läkemedelskedjan och kan bidra till polyfarmaci, särskilt när det gäller psykofarmaka och långvariga behandlingar. NPO Psykisk hälsa bidrar gärna med synpunkter på materialet och utser 1-2 kontaktpersoner som återkopplas via mail till processledare i NPO för vidare befordran.</p> <p>Uppdrag till Socialstyrelsen om nationellt utvecklingsteam (NUT) för BUP - kartläggning av vårdkedjan för barn och unga med psykisk ohälsa. Se bifogad bilaga <i>I nuläget ingår inte BVC/MVC i kartläggningen och inte heller kommunala aktörer</i></p> <p>Regeringsuppdraget om "Nationellt utvecklingsteam (NUT) för BUP" syftar till att kartlägga vårdkedjan för barn och unga med psykisk ohälsa, med särskilt fokus på vårdövergångar och identifiering av utvecklingsområden. Kartläggningen ska ge ökad kunskap om hur vårdkedjan fungerar och utgöra underlag för framtida förbättringsförslag. Uppdraget löper till mars 2028.</p>	 <p>Uppdrag till Socialstyrelsen om na</p>

<p>Arbetet omfattar flera delprojekt, bland annat sammanställning av tidigare identifierade utmaningar och analyser av vårdkedjan. En första delredovisning ska lämnas under projektperioden.</p> <p>Socialstyrelsen får inspel från NPO Psykisk hälsa kring delar av vårdkedjan som är viktiga att belysa, till exempel verksamheterna "En väg in" samt övergångar från barn- och ungdomspsykiatri till vuxenpsykiatri. Vidare vore det intressant att få information kring om det finns skillnader i landet gällande hur man ser på BUPs uppdrag samt regionernas gränssnitt gällande olika svårighetsgrader. Det lyfts även vikten av att undersöka BVC-sköterskornas roll gällande tidiga preventiva insatser.</p> <p>För fler inspel finns möjlighet att boka separat tid för vidare dialog via Teams med Clara Lindberg, Clara.Lindberg@socialstyrelsen.se och Eva Pohjanen, eva.pohjanen@socialstyrelsen.se</p> <p>Information om genomförandet av regeringsuppdraget att stödja reformen om en mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd.</p> <p>Socialstyrelsen publicerar en broschyr i augusti med stöd kring definitioner kring vad som anses vara stöd och behandling, utöver detta kommer även webbsändningar under hösten 2026. NAG Skadligt bruk och beroende samt NPO Psykisk hälsa kommer att få se broschyr för att ge synpunkter på innehållet. Den kommer i början av nästa vecka med behov av återkoppling senast den 15 juni. Nationella riktlinjer gällande Skadligt bruk och beroende ska uppdateras men detta kommer inte kunna ske innan nästa år. <i>Övrig info, se bifogad bilaga.</i></p> <p>Inbjudan finns gällande att boka separat möte med företrädare för NPO psykisk hälsa för vidare dialog. Maria Branting Maria.Branting@socialstyrelsen.se</p>	
<p>Övriga frågor och avslut</p> <p>Barnafrid Kunskapscenter kring trauman för barn. <i>Bjarne</i> Uppdrag från regeringen att vara ett nationellt kunskapscenter att sprida, utbilda och forska kring området våld mot barn. Barnafrid vill gärna komma till NPO för att ge mer information om sitt arbete.</p> <p>Förslag att vi bjuder in Barnafrid till ett kommande möte i höst – gärna det fysiska men om det inte fungerar bjuder vi in till något av de andra mötena. Bjarne bjuder in.</p> <p>Avstämning med NPO gällande kvalitetsregister-återstående frågor från Cecilia. <i>Bjarne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur kan NPO och kvalitetsregister samverka under 2026? - Behövs en gemensam behovs- eller gapanalys? - Hur ska samverkan med CPUA i tre regioner ske? <p>Vilken uppföljning är mest angelägen inom psykisk hälsa?</p> <p>NPO konstaterade att området är komplext och att utvecklingen går mot bredare uppföljningsmodeller där kvalitetsregister utgör en del av kunskapsunderlaget. Det finns ett</p>	

<p>behov av att följa upp indikatorer, vårdresultat och patientutfall kopplade till nationella kunskapsstöd och vård- och insatsprogram, men det är ännu oklart hur framtidens uppföljningsstruktur kommer att se ut.</p> <p>NPO bedömde att fokus bör ligga på analys och uppföljning i ett bredare perspektiv snarare än på enskilda kvalitetsregister. Ett förslag lyftes om att skapa en mindre arbetsgrupp med särskilt intresse för uppföljnings- och indikatorfrågor, som kan följa utvecklingen nationellt och återkomma med förslag till NPO. Frågan lämnades öppen för fortsatt diskussion och beslut vid kommande möte. Därefter formuleras ett svar på de frågor som inkommit från Cecilia Svanborg.</p> <p>KVÅ-kodning återkoppling från mötet 22 maj Kaj och Kerstin</p> <p>Kerstin Eliasson återrapporterade från arbetet med den nationella beredningsgruppen för samordnad inrapportering till PAR. Diskussionen handlade om behovet av att utveckla användningen av KVÅ-koder så att de bättre speglar nationella riktlinjer, vård- och insatsprogram samt möjliggör en mer ändamålsenlig uppföljning av vårdens innehåll och resultat. Det konstaterades att vissa viktiga insatser idag saknar relevanta KVÅ-koder, samtidigt som detaljnivån i nuvarande kodstruktur behöver ses över. Arbetet fortsätter genom ytterligare workshoppar, och NPO kommer att få fortsatt återkoppling när mer konkreta förslag finns framtagna.</p>	
<p>Mötestider för hösten NPO 2026.</p> <p>Onsdag 26 augusti 13.00-16.30 Digitalt</p> <p>Onsdag 16 september 13.00-16.30 Digitalt</p> <p>Fysiskt möte i Stockholm 5-6 oktober, lunch till lunch</p> <p>Onsdag 11 november 13.00-16.30 Digitalt</p> <p>Onsdag 16 december 13.00-16.30 Digitalt</p>	